

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SZVOBODA JÓZSEF könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap minden szombán. Kéziratok nem adatnak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ügyvéd.	Nyiteltéri cikkeik soronként 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Ismeretlen czégek hirdetései díja előre fizetendő. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
---	---	--	---	--

Pályaválasztás előtt.

Az iskolák hívó harangjai elnémultak. Egy év fáradalmai után a szülői otthonba tértek pihenőre az ifjak. Egyik részének csak most jut ki a valódi küzdelem, a jövő iránti harc előtoldódik, előáll a lét fundamentumának a lerakása. A ház, ha alapja nincs szilárd anyagból, kétes életű, a tatarozások is teherként nehezdednek rá s idő előtti sorsa az összeomlás. E pár sor szóljon azoknak, kik mint érettt ifjak elhagyják az iskola falait s a szürke mindennapiasságban, az ábrándképek eltűnével beállnak a lét harcossai közé. Szülők körében igen gyakran hallható tanácsosztogatás közepette: „Fiam, tanulj csak jól, majd hogy minő pályára lépsz, meghatározzuk mi, az a legkönnyebb.” Fiatalos szemüvegben vizsgálva a mondottakat, az egyszerűség atomjait látjuk a szülői szavakban, de ha a létért való harc már egyszer verejtéket csalt ki homlokunkra, bizony a legnehezebb kérdések közé tartozik a pályaválasztás. Társadalmi érintkezéseink közepette, hány halandót hallunk naponként felsóhajtan: „Istenem, ha még egyszer újra kezdeném, be másképp intézném életem célját.” Hány egyén küzd a lét harcban felhalmozódott gondokkal, óriási erőmegfeszítéssel dolgozik éppen azért, mert a fent érintett mondatban fiatalos hévvel az egyszerűség atomjait látta. Szomszéd államokban, egy általan nyugaton fejlett ipart is találunk magas műveltséggel kapcsolatosan. Nálunk egy óriási tévhit uralkodott és uralkodik ma is, ami végeredményben iparunk pangására vezet vissza s gazdasági

viszonyaink latjába is lényes sulyként nehezedik. Más államokban az iskolák végeztével hány ember adja magát az iparos pályára s így fölséges módon biztosítja existenciáját. Magasabb szellemi tőkével nő a kombináló és újakat alkotó erő s hamar előáll az iparos pályán a boldogulás. Nálunk tapasztalják, hogy a megvetés mezét huzzák igen gyakran az iparos pályára s még a legegyszerűbb családoknál rémnek tekintik. Az apa vagy anya, ha fiagylón tanulgat, azzal rémitgetik, hogy iparosnak adják s mi, ha tényleg meg is történik, már eleve ki van ölve az ambíció az ifjúból s jó iparost már többé aligha lehet faragni belőle.

Az ipar kifejlődése egy nemzet anyagilag való biztosításának igen hatásos eszköze. Ha az állam élete jó lét, átháramlaik a polgárookra is. Azoknak, kik a létért való küzdelemben még barázdátlan homlokkal mennek, sok megfontolni valójuk van. A tapasztalat mindenkit meggyőzött azon szomorú valóságról, hogy az életpályák jórészen tultengés ültette fel magát. Statisztikailag ki lehet mutatni, hogy naponként szaporodik azoknak a száma, a kik pályaváltoztatásra határozták el magukat. A jogi téren teljes a tultengés s hasonlót lehet mondani a magasabb régiókban mozgó pályákról is. Ily körülmények között le kell szokni az iparos pályára kicsinységéről. Nagyobb szellemi tőkével iparpályán igen gyors a boldogulás s ha ifjaink nem idegenkednének tőle, másképp nézne ki az ország képe is ipar tekintetében s nem volna aanyai szellemi téren félbeszakadt existencia.

Az erdélyrészi telepítésről.

Egy mindenek fölött álló fontos kérdés ez, mely aktualitását nálunk még igen sokáig nem veszíti el és az azzal való foglalkozás, a mostani még mindig bizonytalan viszonyok között is, nemcsak időszzerű és hasznos, de egyenesen: kötelesség.

Az erdélyrészi hazarész magyar jellegének megőrzését és egyben Erdélynek örök időkre magyar kézben való megtartását jelenti az, ha a telepítési akció fokozatos munkája sikerrel fog járni. Mert mindig azé lesz az ország, akié a föld.

Ma még a miénk az erdélyrészi földterület nagyobb fele, mondjuk — talán — háromötöde. Azonban a legújabb idők szomorú tapasztalatai szerint ez az arány nem javul, hanem észrevétlenül rosszabbodik.

A bajon segíteni hivatva vannak: a magyar társadalom és a magyar állam. A társadalom a maga számos szervezetével összehordott százezeivel és millióival és az állam az ő hatalmával és nagy anyagi erejével.

Láttuk, hogy a magyar társadalom mind-ezideig majdnem semmit sem tett ezirányban s hogy nemzetiségeink okos és céltudatos, lassu, de állandó hódítása a mi társadalmi szervezeteinket teljességgel nem tudja hasonló modoru ellensúlyozó elhatározásra, működésre indítani.

A mi pénzügyeink, a mi nagyobb köz-célu társadalmi intézményeink eljlesztő érzéketlenségét tanúsítanak e nagy létkérdéssel szemben s hogy ez a letargia megszűnjék és egészséges, erős, pezsgő áramlatnak adjon helyet, bizony arra előbb alig lehet kilátásunk, mint mikor mi leszünk a „nemzetiség”-bérces kis hazánkban!

Az állam segítségébe kell tehát vetnünk minden reményesgünket ebben is, mint mindenben. Ma is, holnap is, holnapután is.

Ismerjük, hogy mit tett az állam e kérdésben eddig. Sok jóakarattal, nagy apparátussal, de kevés áldozattal és részben hibás alapokon, külföldi — nem a mi vérünkhez való — mintákra, elenyésző csekély sikereket ért el a magyar kormányzó hatalom.

A segítség eszköze — hasonló helyzetben — minden államban: a telepítés. Ez az eszköz azonban másformájú kell hogy legyen a germán-, más a latin és megint más a keleti vértű, hajlamu, szokásu és karakterű nemzeteknél.

Kétségtelen, hogy a helyes formát, a megfelelő kivitel éppen minálunk, a magyarok telepítésénél a legnehezebb eltalálni.

A mi nemzetünkben minden másokénál jobban ki van fejlődve annak a kis darab földnek a szeretete, ahol születünk, ahol felnőtünk. Nem szeretünk költözöködni s ha már megindulunk, akkor tul a tengerig meg sem állunk. Nem szivesen hagyjuk el közvetlen környezetünket sem. Ragaszkodunk régi szokásainkhoz és a számító munkásságnál, a lassu gyűjtésnél még mindig inkább jellemez minket a kényelem szeretete és a számítás nélküli élet.

Ezekkel a körülményekkel sem számoltunk eddigi telepítéseinknél.

És nem voltunk emberei annak sem, hogy az a szegény ember-tenyészanyag az új földet és házat legalább realis árban tudja megszerezni magának.

Adtunk ami telepeseknek a kelleténél kétszer nagyobb területet és diszes külsejű lakóházat; mindkettőt borsos árban és aztán rájuk bíztuk, hogy építsenek és éljenek tovább!

Nem alkalmazkodtunk a mi néplünk igényeihez, sem a méretekben, sem az árak szoliditásgában.

És kezdtük a telepítést az ország egyik végéből a másikba való átplántálással.

Felosleges a részletezés. Az állami telepítési akció mai képe mindnyájunk előtt ismeretes. Ez a kép pedig nem nyújt garanciát arra, hogy a jövőben nagyobb eredményeket fogunk elérni. Ehhez minket csupán a következők betartása vezethet:

I. A telepítés sikerének legelső feltétele, hogy az arra a célra megszerzett földterület a telepes olcsón, realis árban kapja.

1. Csak annyit kapjon, amennyit ő maga családjával, jól meg bír művelni, szóval 10—15 kat. holdnál nagyobb terület, amely már jelen-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Falusi románc.

Irtá: Földes Zoltán.

I.

Galambducos kapu,
Kicsi pad mellette
Édes találkozó
Van ott minden este.

Kis kapu, nagy kapu,
Virágh Pál portája —
S Virágh Pál urannak
Van egy szép leánya.

Édes kicsi lánya
Kis kapu aljába
Szeretójét minden
Másoad este várja.

Mikor odasimul
A Dani kebléhez,
A két fiatal szív,
Istenem, mit érez?

Mikor a két ajak
Csókban összeolvad,
Galambház lakója
Szébben turbékolhat!

Csókolj Dani, csókolj —
S ne esküdj hűséget
Ugyse lesz Juliska
A te feleséged!

Sok legény pajtásod
Rut irigység marja;
— Jaj, jaj Kispál Dani,
Ne menj többet arra!

II.

„Hagyj békét! Teérted
El nem hagyom én őt!
Ne legyünk, ne legyünk
Isten ellen vétők!

Én szeretem Danit
S le nem mondok róla
— Minek vajjon annak
A legszebbik rózsá!

Légy enyém, ha mondom!
„Nem tehetem, nem, nem!”
— „Jaj neked hát Dani,
Találkozunk ketten!”

III.

Kilült Virág Juli
A kapu aljába.
Hajh de szeretójét
Mindhiába várja.

Szomorun kérdezi:
„Hol keshetik, óh, hol?!”
— A galamb, sok galamb
Szomorun turbékol.

Nyugodni megy aztán;
Kis fejét lehajtja
— Oh bár fel se kelne,
Bár meg se virradna!

Megvirrad, megvirrad,
Hiszen nem is alszik,
— Lélekharang szava
Hajnalba behallszik

Egy halottat visznek
Véres lepedőbe, —
Szerető leányszív
Meg ne hasadj tőle!

Racz Pistát is viszi
Három erős zsandár
Szegény Virágh Julcsa,
Mért állsz ablaknál? .

IV.

Szép a temető: két
Virágos sir benne . .
De szebb volna, ha ott
Senki se pihenne!

Ne aludna senki
Hosszu, nehéz álmot;
Hallana beszédet,
Látna napvilágot.

— Virágos sirhalom . . .
Piros fejfa rajta .
Szegény Kispál Dani
Nyugszik ott alatta.

— Virágos sirhalom
Piros rózsá, jácint .
Hófehér keresztjén
Egy lány neve látszik.

Erről a leányról
Azt mondja az ének,
Hogy szive bujában
Hasalt meg szegénynek!

V.

Sötét éjjü börtön;
A férgek tauyája.
Nem jut oda be az
Isten napvilága.

Fali gyikok fészke,
Rémek laknak benne .
Egy zord képü ember
Ül ott, vasba verve.

Mikor nem szenvedte
Még a rabság kínját,
Mikor még volt neve,
Racz Pistának hívták . . .

CSAKIS FEKETE VILMOS BORBÉLY-ÜZLETÉBEN
 kaphatók valódi:
SZTERGOMI
 magyar gyártmányu
PIPERE SZAPPANOK

Mindennap friss zöldség
 és cseresznye
 kapható
 6-6
SZULTÁN GERGELYNÉL
 Csikszereeda.

ELŐPATAK
 gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vesé, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, maj- és lepbajoknál, közhvény és cauznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fellépő betegségek. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javallat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt megtalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vízgyógyintézet, kezelés, masszázs, avédtorna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdő-idény: május 15-től, szeptember 15-ig. Vasuti állomás: Földvár és Szpiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó, változatos. Az elő- és utóidényt ben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy és zönedjiek fele fizetendő, lakások 50% ol és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely szén-sav-dus, égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, háznál is használható és üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely. Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyoba kereskedésben. 4-4

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Az Agrár Takarékpénztár
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Csikszeredei Fiókiintézete
 FŐTÉR CSIKSZEREDÁN FŐTÉR

LESZÁMITOL

Váltókat a lehető legjutányosabb kamatláb mellett.

Olcsó jelzálog kölcsönöket nyújt földbirtokra és helyi forgalmiasági helyen lévő kőházakra 4 1/2% alapkamattal amortizációs kölcsönt ad.

Kölcsönt nyújt tőzsdén jegyzett értékpapírokra.

Vess és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket és értéket.

Elfogad takarékpénztárakat s azokat 4 1/2%-kal kamatoztatja és felmondás nélkül fizeti vissza. 24-26

Kölcsön
 kőházakra, szántóföldekre és rétek (legelőre). — Közvetít egy elsőrangú banktól legolcsóbb kamatláb mellett alant irt. Már fennálló kölcsönt konvertálok és olcsóbb kamatra átveszem. Szilkség esetben kérem egyszerű levélben fordulni:
Dresznand Viktor,
 Nagyszében, Disznódi-utca 17. sz.

Bor eladás nagyban
 literenként 50 liter vételnél
 52 és 56 fillér
Pototzky Lászlónál
 Csikszereeda. 2-3

Thomas salak liszt
 Csillag védjegy.
 Stern-Marko 5-20

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya, minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna etc) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti temény és ugar trágyázására is. Sziveskedjék a védjegyre, ólomzárú és tartalomjelzésre ügyelni

KALMÁR VILMOS,
 Budapest, VI., Teréz-körút 3.
 a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

A csikszeredei m. kir. földmivessiskola tejgazdaságában kapható osinos fabödönökbe csomagolva

„székely havasi juhturó“
 kilógrammonként 90 fillérért. Ugyanott kapható naponként teljes tehén tej, literenként 14 fillérjével 2-3

Amerikai „National“ lajstromozó pénztárak iránt érdeklődők felkértenek véltelzándékukat, az újabb áremelkedés, e hó 28-ika előtt saját érdekükben is közölni

Riemer Ede
 képviselőnél
BRASSÓ, Hosszu-utca 14. szám.
 Rendelések későbbi szállításra is a mai olcsó árakon felvétetnek. Részletfizetések 18 hóig is elfogadhatók.

KÁSZONJAKABFALVI
„Szent László forrás“
 CSIKMEGYÉBEN.

Egvényes, földes, vasas, szén-savas gyógyvíz.

Tartalmaz egy liter vízben az országos m. kir. kémiai intézet és vegykeresleti állomás elemzése szerint:

Kénsavas kaliumból	0,0283	grammot
Chlor kaliumból	0,0239	"
Chlor natriumból	0,0114	"
Kettes szén-savas natriumból	2,1780	"
Kettes szén-savas mészből	1,9517	"
Kettes szén-savas vasélecsből	0,0406	"
Tímföldből	0,0086	"
Kovasarból	0,0790	"
Jódhól	nyomokat.	"
Szilárd alkotó részek összege	4,0175	gramm
Szabad szén-sav tartalma	1,7834	"
Fajsulya 15° C-nál	1,004	"

Mérték adó orvosi vélemények szerint a „Szent László forrás“ vize szerencsés összetételénél, nevezetesen szén-savas egvényes és földes sókban való gazdagságánál fogva kiváló jó hatáson a légző, emésztő és húgyelválasztó utak és szervek, mindennemű hurutos bántalmai ellen. Vas és jódtartalma miatt kiváló előnytel használható bármiféle eredeti vérszegénység ellen és alkoti, valamint fellépési gyengeségnek. Gazdag szén-savtartalma egyrészt a szilárd alkotó oldhatóságot, a víz tartósságát, összetételének állandóságát, másrészt ható anyagainak a szervezet által való feldolgozhatóságát biztosítja. Tiszta, borral vagy gyümölcslével a „Szent László forrás“ vize kellemes üdítő ital, amelynek élvezete bármikor, de kóros csirráktól való mentessége folytán, különösen járványos időben felette ajánlatos.

Kapható a „Szent László forrás“ vize kezelőségénél:
Csutak Albert és Buzás Jakabnál Kásonjakabfalva.
 U. p. Kásonujfalu; vasuti állomás: Csikszereeda és Kőzdívásárhely.

CSIK-SZEREDA VÁROS ÉS VIDÉKE
 szeszfogyasztó közönsége becses tudomására van szerencsém hozni, hogy a legnagyobb szakavatossággal berendezett
 = CSIKSZÖGÖDI =

SZESZGYÁR

üzeme megkezdődött és az igen tisztelt szeszvásárló közönség rendelkezésére állván, nagybecsű rendeléseit készséggel eszközölöm. Melyek után vagyok a n. é. közönség kész szolgálja

= **ZIMMERMANN ADOLF.** =
 22-52

Értesítés!
 Van szerencsém a m. tisztelt közönség becses figyelmét felhívni. miszerint könyv-, papír-, irt., rajz- és hangszerekkereskedésben mindig raktáron tartok különféle újdonságokat, valamint a leghírnevebb bel- és külföldi írók műveit, szak- és folyóiratokat, füzeteket, kétnyelvűeket, regényeket és monológokat, ami raktáron nincs is, hat nap alatt szállítok kiadás árban.

REGÉNYI
 kiadása füzetekben díszes és egyszerű kötésben és szolid árakba

KÖNYVÁRUKERESKEDÉSEMBEN
 helyből — saját (elvétele) — táj-, képes- s művészes kiadott lapokat 2-35 fill

árban kaphatók irtósi mennyiségben. A segítségemmel.

MEGHÍVÓK
 Eljegyzési, Esküvői Bál ÉRTESETÉSEK AZONNA

Ugyaztán b. figyelmek örvendő saját „ÓRANGYAL“ és ezimű inakönyvemmel A n. é. közönség b. Szvoboda József

Könyvnyomdai üzletemben
 társadalmi, kereskedelmi és ipari célokra szükséges nyomtatványokat, valamint nagyobb terjedelmű műveket, folyóiratokat, lapokat, árjegyzőket stb. a legújabb kivitelben nemcsak islése és hibátlan módon, hanem a lehető legjutányosab' árban

Nyomtatvány- raktáron folyton készletben tartok közigazgatási, közeégi, egyházi, iskolai, körköségi jegyzői, ügyvédi és magánnyomtatványokat a legjobb papírra nyomtatva ivenként és bekötve. Kész postakönyv.

Figyelem!
 Hirdetések közlésére legalkalmasabb a vidéki szesz-lapok között legelterjedtebb

CSIKI LAPOK
 politikai, társadalmi heti lap.

Eliőfizetési árak:
 Egész évre 8 K.
 Fél évre 4 K.
 Negyedévre 2 K.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Csikszereeda

Brassói Portland-Cement-Gyár Brassóban.
 Csikszereeda kapható: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.
 Nyomatott Szvoboda József könyvnyomdájában, Csikszereeda, 1906.